

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 239 § lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.

I en den 27 november 1953 dagtecknad proposition, nr 6, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 239 § lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.

Berörda förslag är av följande lydelse:

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 239 § lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.

Härigenom förordnas, att 239 § lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

239 §.

Till bestridande av kostnaden för bankinspektionens organisation och verksamhet skall bankbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen. Detta bidrag utgår efter visst, för samtliga bankbolag, över vilka bankinspektionen har att utöva tillsyn, lika förhållande till sammanlagda beloppet av bankbolags egna fonder vid utgången av nästföregående kalenderår, men må icke överstiga två hundra delar procent av detta belopp.

Till bestridande av kostnaden för bankinspektionens organisation och verksamhet skall bankbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen. Detta bidrag utgår efter visst, för samtliga bankbolag, över vilka bankinspektionen har att utöva tillsyn, lika förhållande till sammanlagda beloppet av bankbolags egna fonder vid utgången av nästföregående kalenderår, men må icke överstiga tre hundra delar procent av detta belopp.

Bankbolag åligger — — — bestämma ersättningsbeloppet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Enligt 239 § lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse skall bankaktiebolag till bestridande av kostnaden för bankinspektionens organisation och verksamhet årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen. Detta bidrag utgår efter visst, för samtliga bankbolag lika förhållande till sammanlagda beloppet av bolagets egna fonder vid utgången av

¹ Senaste lydelse av 239 § se 1933:277.

nästköregående kalenderår, men må icke överstiga två hundra del procent av detta belopp.

Ifrågarande bidrag utgår jämlikt kungörelsen den 30 januari 1953 (nr 19) angående bankaktiebolags bidrag till bestridande av kostnaden för bankinspektionen från och med år 1953 med det sålunda i lagen om bankrörelse stadgade maximibeloppet.

I sin berättelse över den år 1951 verkställda granskningen angående statsverket framhöll *riksdagens revisorer* under § 20, bland annat, att en konsekvent tillämpning av den i övrigt fastslagna principen för finansiering av verksamheten vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen och försäkringsinspektionen självfallet borde leda till att de med verksamhetens bedrivande sammanhängande kostnaderna utan undantag täcktes genom bidrag av de kontrollerade institutionerna själva. Jämväl kostnaderna för personalens pensionering borde därför inordnas i det specialbudgetsystem, som tillämpades för ifrågarande myndigheter, och belasta respektive diversemedelsfonder. För kostnadernas fastställande kunde därvid olika principer övervägas. Å ena sidan syntes ersättningarna kunna beräknas med utgångspunkt från de årliga kostnaderna för faktiskt utgående pensioner, å andra sidan kunde de utmätas på grundval av de försäkringstekniskt beräknade pensionsavgifter, inklusive rörligt tillägg, som borde upptagas till täckande av blivande pensionskostnader för den i tjänst varande personalen. Budgetmässigt sett borde de beräknade pensionskostnaderna uppföras som en särskild anslagspost i den för vederbörande myndighet fastställda staten samt av myndigheten utbetalas till statskontoret för att tillgodoföras vederbörande pensionsanslag. Revisorerna föreslog, att frågan om pensioneringskostnadernas bestridande vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen och försäkringsinspektionen samt i samband därmed en omläggning av redovisningssystemet på sätt revisorerna antytt, skulle upptagas till omedelbart övervägande. På förslag av statsutskottet gjorde riksdagen hos Kungl. Maj:t framställning i enlighet med revisorernas förslag (SU 1952:145; Rskr 293).

I anledning av riksdagens sålunda gjorda framställning har i de för sparbanksinspektionen och försäkringsinspektionen för budgetåret 1953/54 fastställda staterna upptagits särskilda anslagsposter till pensioner. Härvid har Kungl. Maj:t föreskrivit, att vederbörande inspektion skall från ifrågarande anslagspost i enlighet med av statskontoret respektive statens pensionsanstalt meddelade uppgifter till statskontoret utbetala ett belopp, svarande mot de på inspektionen belöpande faktiska pensionskostnaderna under budgetåret; erhållet belopp skall av statskontoret tillgodoföras vederbörande pensionsanslag.

I skrivelse den 11 maj 1953 har *bank- och fondinspektionen* upptagit förevarande spörsmål till behandling och därvid framhållit bland annat följande.

Enligt vad inspektionen under hand inhämtat kunna de pensionsförmåner — inklusive tjänstelivränta i ett fall — som under budgetåret 1953/54 förväntas bli utbetalda, beräknas uppgå till sammanlagt cirka 52 500 kronor; härutöver kan tjänstelivränta i ytterligare ett fall komma att utgå, men

dennas storlek kan för närvarande icke angivas. Det rör sig sålunda om belopp, som i förhållande till inspektionens övriga utgifter ingalunda äro obetydliga, och det måste här genast utsägas, att behållningarna å inspektionens fonder icke äro tillräckliga för att medgiva utbetalning av de andelar av ifrågavarande belopp, som efter närmare prövning anses böra belasta nämnda fonder. Dessa skulle alltså behöva förstärkas, men detta låter sig, såvitt angår bankinspektionens fond, icke göra utan föregående ändring i lagen om bankrörelse (239 §), eftersom det bidrag till bankinspektionens fond, som för närvarande utdebiteras, är det enligt sagda lag högst medgivna; innan en omläggning av metoden för finansieringen av här avsedda pensioner kan äga rum, måste alltså proposition till riksdagen om ändring i banklagen avlåtas.

Frågan har därefter varit föremål för överbäggande inom finansdepartementet. Härvid har upprättats en promemoria vari föreslagits, att bankernas bidragsmaximum sättes till 0,04 procent av det sammanlagda beloppet av bankbolags egna fonder. Rörande innehållet i promemorian hänvisas till propositionen.

Över finansdepartementets promemoria har, efter remiss, yttranden avgivits av *statskontoret*, *bank- och fondinspektionen*, *svenska bankföreningen* och *svenska jordbrukskreditkassan*. Den ifrågasatta ändringen av 239 § banklagen har endast berörts i de yttranden, som avgivits av bank- och fondinspektionen och svenska bankföreningen.

Bank- och fondinspektionen yttrar följande.

Såsom närmare utvecklas i promemorian torde man i anledning av riksdagens revisorers förslag beträffande pensionering av bank- och fondinspektionens personal få vidtaga anordningar för att öka i första hand bidragen till bankinspektionens fond, något som är angeläget även för att eliminera det behov av förskott från statsverket som nu tidvis föreligger samt för att därutöver bygga upp en tillräcklig fondbehållning. För att kunna erhålla ökade sådana bidrag måste emellertid en ändring ske i 239 § lagen om bankrörelse. Det härutinnan framlagda förslaget tillstyrkes av inspektionen, som jämväl finner den föreslagna uttaxeringen — 0,025 procent av bankernas egna fonder — lämpligt avvägd.

Svenska bankföreningen vill med hänsyn till vad i ärendet upplysts icke motsätta sig en höjning av bidragsprocenten till 0,025 procent. När den erforderliga fonduppyggnaden skett borde emellertid övervägas, om icke procentsatsen åter kunde sänkas. I varje fall syntes det enligt bankföreningens uppfattning opåkallat att nu höja den i banklagen upptagna procentsatsen över 0,03 procent.

Departementschefen har anfört följande.

1949 års banklagssakkunniga framlade den 31 januari 1952 betänkande (SOU 1952: 2) med förslag till ny lag om bankrörelse, avsedd att ersätta 1911 års lag. Betänkandet är för närvarande föremål för överbäggande inom finansdepartementet. Förslag till ny lag om bankrörelse beräknas emellertid icke kunna framläggas för 1954 års riksdag.

Bankernas bidrag till bestridandet av kostnaderna för bankinspektionens verksamhet utgår för närvarande med två hundra delar procent av de egna fonderna, alltså med det högsta i banklagen medgivna beloppet. Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att en höjning av bidragsbeloppen är ofrånkomlig och att en sådan höjning bör genomföras snarast möjligt. En

ändring av banklagens regler om visst bidragsmaximum torde sålunda icke kunna anstå i avvaktan på att förslag till ny banklag framläggas, utan frågan om en ändring av 239 § banklagen bör upptagas till behandling redan nu.

I departementspromemorian har föreslagits en höjning av maximibeloppet till 0,04 procent. Såsom tidigare nämnts har Svenska bankföreningen ansett, att höjningen borde kunna begränsas till 0,03 procent. Inom finansdepartementet gjorda preliminära beräkningar ger närmast vid handen att den faktiska bidragsprocenten för bankerna för närvarande bör fastställas till 0,025 procent. Med hänsyn till att nämnda procenttal så avvägs, att de inflytande bidragen jämväl medger viss fondering, torde ett maximibelopp av 0,03 procent i varje fall tills vidare erbjuda tillräcklig marginal. Jag förordar sålunda att det i 239 § banklagen angivna maximala procenttalet höjes från två hundra delar procent till tre hundra delar procent. Då det torde bli nödvändigt, att höjda bidrag uttages av bankerna från och med år 1954, bör den föreslagna lagändringen träda i kraft snarast möjligt.

Den närmare fördelningen av de på bankinspektionens fond, fondinspektionens fond och jordbrukskassetillsynens fond fallande andelarna av kostnaderna för bank- och fondinspektionens verksamhet ävensom fastställandet av det bidrag, som skall uttagas av bankbolagen, torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t.

Utskottet finner i likhet med departementschefen, att en höjning av bankernas bidragsbelopp till bestridande av kostnaderna för bankinspektionens verksamhet bör genomföras. Detta nödvändiggör en höjning av bidragsmaximum, och utskottet tillstyrker sålunda förslaget om ändring av 239 § banklagen.

Utskottet har ej erinran mot att Kungl. Maj:t såsom hittills beslutar om den närmare fördelningen av de på bankinspektionens fond, fondinspektionens fond och jordbrukskassetillsynens fond fallande andelarna av kostnaderna för bank- och fondinspektionens verksamhet samt fastställer det bidrag som skall uttagas av bankbolagen. Utskottet förutsätter, att frågan om en sänkning av den utgående bidragsprocenten blir föremål för övervägande då bankinspektionens fond erhållit erforderlig förstärkning.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 28 januari 1954.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sundvik, De Geer, Mogård, Werner, Boo, Wehtje, Krügel och Svärd;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Sköldin, Dickson, Gustafson i Göteborg, Gavelin, Persson i Norrby och Andersson i Ronneby*.

* Ej närvarande vid justeringen.